

Skládka rok nepřijímala odpad. Vzorky vajec od slepic v jejím okolí přesto překročila evropský limit pro škodlivé PCB

8.9.2026 - | Arnika

První nezávislý monitoring okolí čáslavské skládky odhalil znečištění v půdě, prachu i podzemní vodě. Jeden ze čtyř vzorků vajec od slepic z domácích chovů překročil evropský limit pro škodlivé PCB a v prachu na příjezdové cestě bylo nalezeno olovo.

Studii dnes na tiskové konferenci představila organizace Arnika a místní spolek Čáslav pro všechny. V okolí čáslavské skládky, kde se kromě ukládání odpadů včetně nebezpečných zpracovávají i plasty, jde o vůbec první nezávislý monitoring. Arnika odebrala na jaře 2026 čtrnáct vzorků prachu, půdy a vody a čtyři směsné vzorky vajec z domácích chovů s volným výběhem. Rozbory provedly akreditované laboratoře Státního veterinárního ústavu a VŠCHT v Praze. Vzorky se odebíraly v období, kdy se na skládku více než rok nenavážel odpad. Obavy obyvatel a dosud chybějící nezávislá data vedly také k zapojení místního senátního obvodu.

„Rozšíření skládky vyvolalo v regionu obavy a jako dětský lékař jsem čelil stále častějším dotazům rodičů, kteří měli strach o zdraví svých dětí. Jedinou cestou k obnově důvěry je přesné a nezávislé zhodnocení rizik. Proto jsem se rozhodl tento výzkum podpořit ze senátních prostředků – právě k takovému užitku pro obyvatele mají tyto zdroje sloužit,“ zdůrazňuje senátor za obvod Kutná Hora MUDr. Bohuslav Procházka.

Vejce z domácích chovů nad evropským limitem

Nejzávažnější zjištění se týká potravin. Dva vzorky vajec obsahovaly PCB v koncentraci 1,82 a 1,80 pikogramu na gram tuku — nad evropskou intervenční hodnotou 1,75, tedy úroveň, při jejímž překročení mají úřady přijmout opatření, aby se tyto látky nedostávaly lidem na talíř. Zatíženější vzorek navíc mírně překročil i evropský limit pro PCB (40 ng /g tuku) ve vejcích jako potravině. Pochází z místa vzdáleného zhruba osm set metrů od areálu, ve směru převládajícího větru.

Ve všech čáslavských vzorcích byly oproti vejcům ze supermarketu výrazně zvýšené i další škodlivé látky — DDT, hexachlorbenzen a pentachlorbenzen. Celkový limit pro dioxiny ale žádný vzorek nepřekročil.

Složení nalezených PCB a dioxinů ve vejcích i v prachu odpovídá podle autorů studie starým průmyslovým směsím Delor, které se v Československu vyráběly. Podobné složení měly třeba i kaly z ostravských lagun.

„Neříkáme, že jde přímo o ně, ale je to stopa, kterou musí prověřit úřady. Otázka, co přesně se do Čáslavi navezlo, není akademická. Skládka je s vysokou pravděpodobností zdrojem kontaminace prachu i vajec doma chovaných slepic,“ říká Jindřich Petrlík, vedoucí programu Toxické látky a odpady Arniky.

Olovo na příjezdové cestě převyšuje hodnotu pro průmyslová území

V zahradě otevřené směrem ke skládce dosáhl samotný benzo[a]pyren 2,04 miligramu na kilogram

— více než 135násobek indikačního limitu pro obytné plochy a téměř desetinásobek indikačního limitu pro průmyslová území. Podle ministerstva životního prostředí jde o úroveň vyžadující podrobný průzkum a případnou sanaci.

Na hlavní příjezdové cestě ke skládce pak prach obsahoval 886 miligramů olova na kilogram — víc, než je indikační hodnota, kterou MŽP uvádí pro půdy v průmyslových areálech (800 mg/kg), a dvakrát víc, než je přípustné pro ostatní plochy, což mohou být například rezidenční zóny, zahrady nebo pole. Ve stejném vzorku bylo i nejvíce PCB a aromatických uhlovodíků ze všech odebraných vzorků prachu. Postupný pokles znečištění, zejména u těžkých kovů, ve směru od skládky k zástavbě potvrzuje, že se prach z areálu šíří k domům. Samotná půda v okolí ale těžkými kovy významně znečištěná není.

„Odebírali jsme v době, kdy se na skládku rok nevozil odpad, a přesto v okolí vidíme zátěž, kterou nelze vysvětlit jen zemědělskou minulostí krajiny. Každé jednotlivé číslo by šlo zpochybnit, dohromady ale ukazují na jeden zdroj,” říká Nikola Jelínek, odbornice Arniky na toxické látky v životním prostředí.

Skládkové vody pronikají do okolí

Podzemní ani povrchové vody hygienické limity nepřekračují. Studie ale naznačuje, že se vybrané chemické látky ze skládky dostávají do okolního prostředí. V monitorovacím vrtu u skládky, který není součástí oficiálního měření, byly nalezeny takzvané věčné chemikálie PFAS — syntetické látky, které se v přírodě prakticky nerozkládají. V podmačené půdě pod skládkou se pak objevily látky typické pro skládkový průsak v koncentracích mnohonásobně převyšujících hodnoty od srovnatelných skládek v zahraničí. Zvýšený bor, další ukazatel průsakových vod, se objevil i v potoce Klejnárka pod skládkou. Obě sledované domovní studny ale limitům pro pitnou vodu v době odběru vzorků vyhovovaly.

Co Arnika a spolek Čáslav pro všechny požadují

Arnika a Čáslav pro všechny požadují rozšíření oficiálního monitoringu o dosud nesledované látky — PFAS ve vodách a v zemědělské půdě v okolí skládky, aromatické uhlovodíky a PCB v emisích prachu; dále častější měření složení průsakových vod a všech vod z podzemních vrtů alespoň 4x ročně. Úřady by měly prověřit původ a složení navezených odpadů. Provozovatel by měl omezit prašnost na a v okolí příjezdovcesty.. Kraj by měl ve spolupráci s veterinární správou informovat chovatele slepic v okolí a zajistit kontrolní odběry vajec, případně dalších konzumovaných produktů od v okolí chovaných zvířat. V sousedství příjezdovy cesty a v poli v okolí skládky by měl proběhnout podrobnější průzkum a analýza rizik.

„Roky slyšíme, že je všechno v pořádku a v mezích. Teď máme na stole první čísla, která nepocházejí od provozovatele, a ukazují, že oficiální monitoring měří jen část toho, co se v okolí skutečně děje,” říká Veronika Jandová ze spolku Čáslav pro všechny.

Celou studii najdete na webu Arniky [ZDE](https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/skladka-rok-neprijimala-odpad-vzorky-vajec-od-slepice-v-jejim-okoli-presto-prekrocila-evropsky-limit-pro-skodlive-pcb)

Pro víc informací kontaktujte tiskového mluvčího Arniky Luboše Pavloviče, +420 606 727 942.

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/skladka-rok-neprijimala-odpad-vzorky-vajec-od-slepice-v-jejim-okoli-presto-prekrocila-evropsky-limit-pro-skodlive-pcb>